

بررسی جایگاه ایران در تجارت گیاهان دارویی و فرآورده‌های آن با تاکید بر مزیت رقابتی

شمشادی

استادیار موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

چکیده

امروزه گیاهان دارویی به دلیل منافع بهداشتی و ملاحظات اقتصادی آن به موضوعی با اهمیت در جهان تبدیل شده است. کشور ایران نیز به لحاظ شرایط اقلیمی و تنوع گونه‌های گیاهی از جایگاه ویژه‌ای در جهان برخوردار است. هدف اصلی این تحقیق، بررسی جایگاه ایران در تجارت گیاهان دارویی و فرآورده‌های آن می‌باشد. بدین منظور ابتدا بر اساس مطالعات صورت گرفته یک طبقه‌بندی از گیاهان دارویی و فرآورده‌های آن ارائه شده و سپس از شاخص‌های مزیت نسبی آشکار شده (RCA) و مزیت نسبی آشکار شده متقارن (RSCA) برای بررسی مزیت رقابتی این محصولات استفاده شده است. آمار و اطلاعات لازم برای دوره زمانی ۲۰۱۶-۲۰۰۱ از سایت مرکز تجارت جهانی جمع‌آوری شده است. نتایج تحقیق نشان داد که کشور ایران در صادرات رازیانه، گیاهان قابل استفاده در صنایع مختلف، شیر و عصاره نباتی (طی سالهای ۲۰۱۳-۲۰۰۱) و روغن‌های اسانسی (طی سالهای ۲۰۱۶-۲۰۰۵) فاقد مزیت رقابتی بوده و در صادرات زیره سبز، تخم گشنیز، زعفران و صمغ‌ها دارای مزیت رقابتی است.

واژگان کلیدی: گیاهان دارویی، مزیت رقابتی، شاخص RCA، شاخص RSCA، ایران